

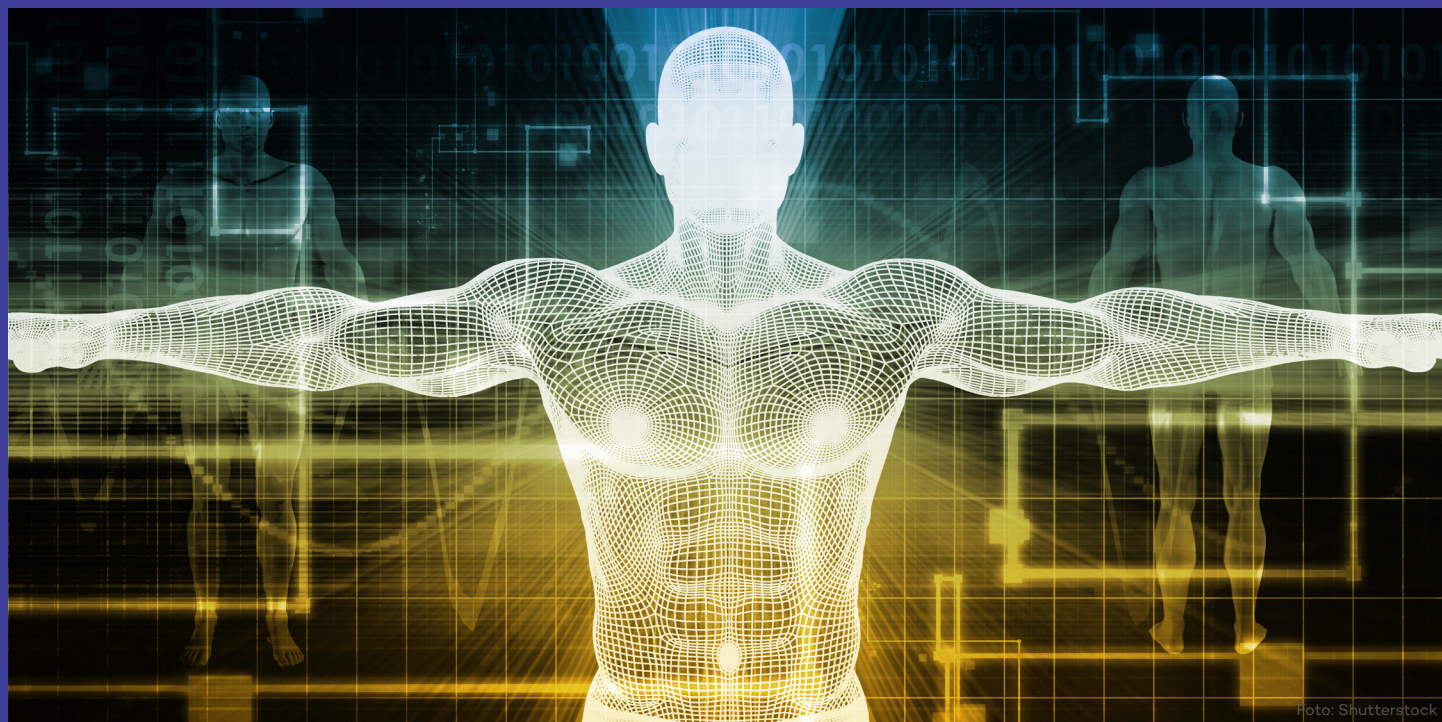

Foto: Shutterstock

Dannelse i det 21. århundrede

Uddannelses- og
Forskningsmødet 2018

Den 5. og 6. april 2018
Hotel Koldingfjord

Program dag 1

Torsdag den 5. april

11.30 - 12.30	Ankomst og frokost
12.30 - 12.40	Fællessang og praktisk information v. moderator Niels Krause-Kjær
12.40 - 12.55	Tale v. uddannelses- og forskningsminister Søren Pind
12.55 - 13.05	Spørgsmål til uddannelses- og forskningsministeren
13.05 - 13.35	Prodekan og professor Stephanie Kenen, Harvard University General education
13.35 - 14.05	Spørgsmål til Stephanie Kenen
14.05 - 14.20	Kort pause
14.20 - 15.00	Samspil mellem dannelse og videregående uddannelse Klassisk dannelse? v. lektor Jens Erik Kristensen, Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse, Aarhus Universitet Professionsdannelse v. lektor Lars Geer Hammershøj, Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse, Aarhus Universitet Kampen om dannelse v. rektor Stefan Hermann, Københavns Professionshøjskole Fælles drøftelse
15.00 - 15.30	Pause med mulighed for indtjekning
15.30 - 16.30	Vinkler på dannelse Den tyske dannelsesstradition v. professor emeritus Per Øhrgaard, Copenhagen Business School Digital dannelse v. direktør Michael E. Caspersen, It-vest Dannelse og forskeres integritet v. rektor Henrik Wegener, Københavns Universitet Fælles drøftelse
16.30 - 16.50	Inspirationsgruppen om nyt filosofikum på universiteterne v. formand og prorektor Berit Eika, Aarhus Universitet
16.50 - 17.20	Samtale om dannelse v. direktør Rane Willerslev, Nationalmuseet og uddannelses- og forskningsminister Søren Pind
17.20 - 17.30	Opsamling på dagen
17.30 - 18.00	Pause
18.00 - 18.30	Aperitif
18.30 - 21.30	Middag og underholdning
21.30	Baren er åben

Program dag 2

Fredag den 6. april

09.00 - 09.10	Morgensang og start på dag 2
09.10 - 10.00	Eksempler på dannelse i videregående uddannelse og forskning Universitetsuddannelserne: Teknologi på humaniora v. lektor Søren Riis, Roskilde Universitet Professionsbacheloruddannelserne: Læreruddannelsen v. prorektor Alexander von Oettingen, UC SYD Erhvervsakademiuddannelserne: Innovation v. områdechef Michael Huss Svejstrup, Cphbusiness Forskning: Formidling v. professor MSO Jacob Sherson, Aarhus Universitet Aftagerperspektiv: Kreativitet v. forskningschef Bo Stjerne Thomsen, LEGO Fonden
10.00 - 10.10	Kort pause
10.10 - 10.40	Borddrøftelser
10.40 - 11.20	Paneldebat: Hvordan arbejder vi videre med dannelse i videregående uddannelse og forskning? Rektor Hanne Leth Andersen, Roskilde Universitet Rektor Stefan Hermann, Københavns Professionshøjskole Rektor Niels Egelund, IBA Kolding Rektor Lene Dammand Lund, KADK Rektor Anders Hanberg Sørensen, Aarhus Maskinmesterskole Formand for Danske Studerendes Fællesråd Sana Mahin Doost Formand for Studenterforum UC Christopher Ammentorp Fælles drøftelse
11.20 - 11.30	Afrunding v. uddannelses- og forskningsminister Søren Pind
11.30	Sandwich to-go

Dannelse i det 21. århundrede

Debatoplæg

På Uddannelses- og Forskningsmødet 2018 sætter vi fokus på, hvad de videregående uddannelser og forskningen giver de studerende med af ånd, viden og kritisk sans. Med andre ord: Spørgsmålet om dannelse i videregående uddannelse og forskning.

Dannelse som tema rækker langt bagud i historien til de første universiteter, der blev oprettet. Samtidig peger det fremad i form af en meget aktuel diskussion af, hvordan dannelse i form af blandt andet erkendelse, refleksion og dømmekraft kan hjælpe mennesker med at håndtere den teknologiske udvikling, vi står midt i.

Dannelse handler om, hvordan vi forholder os til en mere og mere kompleks virkelighed. Derfor er dannelse afgørende for spørgsmålet om formålet med videregående uddannelse og forskning.

Dannelse er et emne, der findes mange holdninger til. Hensigten med mødet er at skabe et rum, hvor alle disse holdninger kan mødes, og hvor vi alle bliver klogere. Målet er ikke at opnå enighed om én bestemt betydning af dannelsesbegrebet, men at komme nærmere en forståelse af, hvad dannelse i det 21. århundrede indebærer i relation til videregående uddannelse og forskning.

Dannelse rummer en række fællestræk på tværs af alle de videregående uddannelser. Men der er også betydelige forskelle, som blandt andet bunder i, at rationalet bag og formålet med de enkelte uddannelser er forskelligt.

Uddannelses- og forskningsinstitutionerne står på stærke traditioner for oplysning, ytringsfrihed, efterprøvelse og erkendelse. Disse værdier er vigtige at holde fast i.

Samtidig er der behov for nytænkning. Hvordan fastholder vi evnen til fordybelse i en tid med en hastig strøm af informationer, og hvordan sorterer vi mellem vigtig og ikke så vigtig information? Hvordan genkender vi logiske mønstre i den information, som algoritmer-

ne vælger for os? Hvordan forholder vi os til etiske dilemmaer som følge af nye teknologiske muligheder? Alt dette kræver et stærkt fundament af dannelse.

Dimittenderne skal bære viden og kompetencer ud i samfundet. I en tid med hastig udvikling af ny viden kræver dette dimittender med en stærk kritisk sans, som kan forholde sig til nye forskningsresultater og lære nyt gennem hele livet.

Tidens store udfordringer forudsætter nytænkning i forhold til at styrke den tværfaglige dialog – uden at slække på fagligheden. Den studerende skal kunne se ud over sit fag og bringe sin faglighed i spil i en interdisciplinær sammenhæng. Humanisten eller dansklæreren i grundskolen skal have en grundlæggende teknologisk forståelse, og ingeniøren eller datamatikeren har gavn af at kende til refleksioner over menneskets samspil med teknologi.

Videnskaben og forskerne har en vigtig formidlingsopgave i forhold til hele befolkningen – ikke mindst i forhold til den demokratiske debat.

På mødet vil vi gå tættere på dannelsesbegrebet og søge svar på især tre spørgsmål:

- Hvorfor er dannelse vigtig i videregående uddannelser?
- Hvad indebærer dannelse i forhold til videregående uddannelse og forskning?
- Hvordan styrker vi dannelsen på de forskellige videregående uddannelsesområder og i forskningen?

Hvorfor er dannelse vigtig i videregående uddannelser?

Der er mange svar på dette spørgsmål. Nogle vil pege på, at formålet med dannelse er at kunne sit fag bedre, fordi man kan se det i en sammenhæng. Andre vil fremhæve, at dannelse handler om de studerendes tilgang til studiet, herunder om at opdyrke fordybelse og engagement. Andre igen vil understrege den etiske dimension i både professionel og demokratisk kontekst. Ligesom nogle vil fremhæve behovet for at mestre den nye teknologi.

Hvad indebærer dannelse i forhold til videregående uddannelse og forskning?

På de videregående uddannelser har der traditionelt været flere forskellige tilgange til og vinkler på dannelse. Som eksempler kan nævnes den frie tanke, den etiske forholde sig til borgerne, den innovative tilgang til ny teknologi, den æstetiske dimension, det kulturelle fundament og det gode sømandsskab.

Tilsvarende kan der i forhold til forskningen nævnes integritet og formidling som vigtige aspekter af dannelse og ansvarlig forskningspraksis.

Hvordan styrker vi dannelsen på de forskellige, videregående uddannelsesområder og i forskningen?

Der kan være mange holdninger til, hvordan dannelse bedst kan indgå i uddannelserne. Uddannelses- og forskningsministeren ønsker, at dannelse skal styrkes som en generel tilgang til hele uddannelsesforløbet, og at der skal indføres dannelsesforløb i alle uddannelser for at understøtte, at denne tilgang faktisk slår igennem.

Nogle taler for, at dannelse bedst udvikles i relation til et konkret fagområde. Der findes således allerede dannelseselementer i uddannelserne i form af professionsetik, videnskabsteori mv.

Alle opfordres til at tage del i drøftelsen af, hvad dannelse indebærer i det 21. århundrede i forhold til videregående uddannelse og forskning. Det er en diskussion, som på sin vis kan være en anledning til at genbesøge – og videreudvikle – overvejelserne om selve formålet med videregående uddannelse og forskning.

Oplægsholdere

Hovedtaler

Stephanie H. Kenen

Stephanie Kenen er prodekan for Harvards bacheloruddannelser og er administrativ direktør for deres program i "general education" – et program alle 6.500 bachelorstuderende ved Harvard College skal deltage i. Stephanie arbejder generelt med tilrettelæggelsen og implementeringen af nye curriculære aktiviteter og uddannelsespolitikker i samarbejde med fakulteterne. Yderligere fungerer hun som seniorrådgiver for både "the Dean of the College" og "the Dean of Undergraduate Education". Hun har en ph.d. i historie fra University of California, Berkeley.

Oplægsholdere

Jens Erik Kristensen

Jens Erik Kristensen er lektor ved Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse på Aarhus Universitet og forsker i pædagogikkens idé-, institutions- og professionshistorie i et samtidshistorisk perspektiv. Han har en idéhistorisk tilgang til aktuelle spørgsmål om dannelse og uddannelse.

Lars Geer Hammershøj

Lars Geer Hammershøj er lektor ved Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse på Aarhus Universitet og forsker i uddannelse ud fra en samtidshistorisk tilgang. Han har udgivet flere bøger, bl.a. *Dannelse i uddannelsessystemet* i 2017, som er sidste del af en triologi om dannelse. Lars ser dannelsesbegrebet i relation til nutidens og fremtidens samfund og er optaget af dannelse i relation til fremtidens arbejdsmarked.

Stefan Hermann

Stefan Hermann er rektor på Københavns Professionshøjskole og har skrevet flere artikler og bøger om uddannelsespolitiske, pædagogiske og sociologiske problemstillinger. Senest har han i 2016 udgivet bogen *Hvor står kampen om dannelsen?* – om den kamp om dannelse, som han ser udspille sig vedrørende formningen af fremtidens borgere og de fællesskaber, de skal indgå i.

Per Øhrgaard

Per Øhrgaard er professor emeritus på Copenhagen Business School. Han er dr. phil. i tysk og har skrevet talrige publikationer, bl.a. bogen *Tyskland – Europas Hjerter*. Han er bl.a. medlem af Det kgl. danske Videnskabernes Selskab og Deutsche Akademie für Sprache und Dichtung.

Oplægsholdere

Michael E. Caspersen

Michael E. Caspersen er direktør for universitetssamarbejdet It-vest. Han er uddannet datalog, har en ph.d. i programmeringsundervisning og mange års erfaring som underviser, forsker, leder og udvikler af it-undervisning. Han er adjungeret professor ved Institut for Datalogi på Aarhus Universitet, hvor han var stifter og leder af Center for Computational Thinking.

Henrik Wegener

Henrik C. Wegener er rektor på Københavns Universitet. Han var medlem af arbejdsgruppen, der udarbejdede den danske kodeks for integritet i forskningen, Danish Code of Conduct for Research Integrity. Kodeksen har til formål at understøtte en fælles forståelse og kultur omkring integritet i forskning i Danmark. Alle otte danske universiteter, offentlige forskningsråd og fonde, en række private fonde og en række forskningsinstitutioner har officielt tilsluttet sig kodeksen.

Berit Eika

Berit Eika er prorektor på Aarhus Universitet, læge og professor i medicinsk pædagogik ved Faculty of Health, Aarhus Universitet. Hun har i mange år været aktivt involveret i udviklingen af medicinsk pædagogik og har omfattende erfaring med generel undervisnings- og uddannelsesudvikling. Berit er formand for den inspirationsgruppe, som uddannelses- og forskningsministeren har nedsat til at se på, hvordan et nyt filosofikum kan indføres på de danske universiteter. Inspirationsgruppen afslutter sit arbejde i maj 2018.

Rane Willerslev

Rane Willerslev tiltrådte som direktør for Nationalmuseet den 1. juli 2017. Før var han professor i social antropologi ved Aarhus Universitet, hvor han fra 2013-2017 var leder af det arktiske forskningsfokus på AU. I maj 2017 udgav Rane bogen Tænk Vildt: Det er guddommeligt at fejle. I bogen skriver han blandt andet, at den frie og vilde tanke er en forudsætning for læring, samarbejde og ledelse. Der skal være plads til at fejle undervejs for at finde nye måder at gøre tingene på. Omsættes den vilde tanke til det virkelige liv, skabes der nye og hidtil usete muligheder for radikal innovation.

Søren Riis

Søren Riis er dr. phil. og lektor i filosofi og videnskabsteori på Institut for Kommunikation og Humanistisk Videnskab på Roskilde Universitet. Søren beskæftiger sig bl.a. med at analysere og vurdere nye teknologier ud fra etiske standarder og kriterier for kreativitet. Han er desuden medstifter af virksomheden GoMore.

Oplægsholdere

Alexander von Oettingen

Alexander von Oettingen er prorektor på UC SYD. Han har beskæftiget sig med strategisk udvikling af uddannelser og organisationer samt pædagogisk udvikling både teoretisk og praktisk. Alexander har således bl.a. arbejdet med fagområderne almen pædagogik, uddannelsesfilosofi og dannelsesteori og har desuden udgivet bogen "Almen didaktik - mellem normativitet og evidens".

Michael Huss Svejstrup

Michael Huss Svejstrup er områdechef for Innovation og Entreprenørskab på Copenhagen Business Academy i Lyngby, hvor han tidligere var international chef. Michael har ansvaret for akademiets start-up og inkubatormiljøer, og han er chef for en række merkantile uddannelser på akademi- og bachelorniveau. Han har yderligere en fortid i både Uddannelses- og Forskningsministeriet samt Erhvervsministeriet.

Jacob Sherson

Jacob Sherson er professor MSO ved Institut for Fysik og Astronomi på Aarhus Universitet og arbejder med eksperimentel kvantefysik. Sammen med sin forskningsgruppe har han fundet frem til en metode, der kan drage nytte af, at menneskets evne til at løse problemer intuitivt gør os unikke ift. computeres regnekraft. Jacob har modtaget Forskningskommunikationsprisen 2017 for sin særlige indsats for at formidle forskningen til den brede befolkning. Det gør han bl.a. ved at inddrage borgerne i selve eksperimentet og dermed mindske afstanden mellem videnskaben og befolkningen.

Bo Stjerne Thomsen

Bo Stjerne Thomsen er forskningschef hos LEGO Fonden og driver Fondens arbejde med at fremhæve og skabe evidens omkring legens værdi for børns kreativitet, engagement og livslange læring. LEGO Fonden har været tæt involveret i Designskolen Koldings udvikling af en ny toårig kandidatuddannelse i design og leg, "Design for Play", som har til formål at uddanne specialiserede designere, der gennem produkter, systemer og services giver legen og det kreative menneske de bedste betingelser hele livet igennem.

Moderator

Niels Krause-Kjær

Niels Krause-Kjær er uddannet journalist og har siden 2014 været vært på DR2-Deadline. Han har tidligere været tilknyttet Berlingske Tidende som klummeskribent, arbejdet som politisk rådgiver, kommentator og leder af journalistuddannelsen på Syddansk Universitet. Han er desuden forfatter til flere bøger om politik og samfund.

